

STATENSTUK   **2024-19**

Cultuurnota 2025-2028 'Cultuur maakt Drenthe/Drenthe maakt cultuur'

Voorgestelde behandeling:

- Statencommissie op 26 juni 2024
- Provinciale Staten op 10 juli 2024
- fatale beslisdatum: 10 juli 2024

Behandeld door thema Cultuur, Maatschappij en Vrijtijdseconomie, telefoonnummer
(0592) 36 55 55

Portefeuillehouder: de heer J. Otter

Inleiding

a. Algemeen

Cultuur en erfgoed zijn belangrijke kerntaken van de provincie. Zij vertellen het verhaal over ons verleden, het heden en de toekomst. Cultuur en erfgoed dragen bij aan de creativiteit, identiteit, verbinding, verbeelding en ontwikkeling van onze inwoners. Zij zijn van belang voor hun bijdrage aan de brede welvaart, maatschappelijke opgaven, de Drentse economie, de kwaliteit van onze ruimte en de aantrekkingskracht van onze leefomgeving.

In vierjaarlijkse cultuurnota's beschrijven we onze ambities en doelen, wat wij moeten doen, waar wij zelf voor kiezen, onze financiële inzet en het subsidie instrumentarium. Onze huidige cultuurnota 'Cultuur om te delen 2021-2024' loopt op 31 december 2024 af. In het Coalitieakkoord 2023-2027 "Samen bouwen we Drenthe" is opgenomen dat een nieuwe cultuurnota wordt opgesteld. Na een waardevol en intensief participatieproces is een nieuwe cultuurnota voor de periode 2025-2028 opgesteld. Deze ligt nu ter besluitvorming aan u voor.

Proces

Op 1 november 2023 is de startnotitie voor de cultuurnota 2025-2028 in de Statencommissie behandeld. In deze startnotitie was aandacht voor de rol en taken van de provincie, de uitgangspunten voor de komende periode en een voorstel voor het proces. U gaf aan meer aandacht te willen voor jeugd en naoberschap, een laagdrempelig aanbod, gestegen kosten, immaterieel erfgoed en film, samenwerking met gemeenten en de lobby richting het Rijk. Vervolgens zijn er verschillende bijeenkomsten georganiseerd voor en door betrokkenen, waaronder met landelijke instellingen (13 oktober 2023), gemeenten (21 december 2023), het culturele veld (12 december 2023) en jongeren (6 februari 2024). Ook hebben wij schriftelijke input ontvangen, zoals het Erfgoedmanifest van het Erfgoedberaad en Groeten van de Buren van het culturele veld. Op basis van alle input is een ontwerp-cultuurnota opgesteld die op 12 maart 2024 door het college van Gedeputeerde Staten is vastgesteld voor inspraak. Op 13 maart 2024 hebben wij u tijdens een bijeenkomst geïnformeerd over het proces, de inhoud van de ontwerp-cultuurnota en het financiële kader.

Inspraak

Wij hebben de ontwerp-cultuurnota 2025-2028 vastgesteld op 12 maart 2024. Vervolgens is de ontwerp-cultuurnota gepubliceerd voor inspraak in de periode van 12 maart tot en met 9 april 2024. Belanghebbenden konden reageren via de website en/of per brief. In totaal hebben wij 53 reacties ontvangen. In de Inspraaknota hebben wij onze reactie op de ontvangen inspraakreacties gegeven. Daarnaast hebben wij aangegeven wanneer een inspraakreactie tot een wijziging heeft geleid. De Inspraaknota is door ons op 14 mei 2024 vastgesteld en ter kennisname gedeeld met uw Staten.

Ambities cultuurnota 2025-2028

Voor de komende periode ligt de prioriteit bij het in stand houden en versterken van de bestaande Drentse culturele basisinfrastructuur. Dit is van groot belang gelet op de gestegen kosten voor personeel, energie, brandstof en materiaal van de afgelopen jaren. De komende periode leggen we drie inhoudelijke accenten, namelijk een laagdrempelig

aanbod voor iedereen met extra aandacht voor jeugd, het vertellen van Drentse verhalen door combinatie van kunst, erfgoed en landschap en het verder samenwerken aan de groei van Drentse parels. Om verder te bouwen aan de infrastructuur komt een regeling voor nieuwe initiatieven. Deze regeling hebben wij alvast in concept gepubliceerd zodat instellingen zich kunnen voorbereiden, maar treedt pas formeel in werking nadat u een besluit hebt genomen over de cultuurnota. De samenwerking met gemeenten geven wij de komende periode vorm via één Naoberschapsfonds voor lokale initiatieven. Daarnaast voeren wij richting het Rijk lobby voor meer regionale spreiding van middelen.

b. Europese aspecten

Niet van toepassing.

c. Economie/werkgelegenheid

Cultuur draagt bij aan de werkgelegenheid en economie in Drenthe, zowel binnen de sector als indirect binnen andere sectoren. Cultuur en toerisme kunnen elkaar versterken. Recreanten en toeristen komen naar Drenthe voor het totaalaanbod aan voorzieningen in een aantrekkelijke, cultuurhistorische en rustieke omgeving. Evenementen en tentoonstellingen geven een impuls aan de zichtbaarheid van Drenthe, een positief imago en extra bestedingen.

d. Participatie

De cultuurnota is tot stand gekomen dankzij uitgebreide mondelinge en schriftelijke inbreng van partners in de cultuursector, Drentse gemeenten en andere belanghebbenden. Onder het kopje 'Proces' is beschreven hoe wij deze partijen hebben betrokken.

Advies

1. De Cultuurnota 2025-2028 'Cultuur maakt Drenthe/Drenthe maakt cultuur' vast te stellen.
2. Kennis te nemen van de Inspraaknota Cultuurnota 2025-2028.

Beleidsopgave uit de begroting

7: Levendig en sociaal

7.01 Oog voor cultureel erfgoed

7.02 Cultuur en evenementen

Argumenten

1.1 Met het nieuwe cultuurbeleid wordt invulling gegeven aan een van de kerntaken van de provincie.

Cultuur en erfgoed zijn kerntaken van de provincie. De provincie is een belangrijke drager van cultuur in Drenthe. Het Rijk investeert nog weinig in Drenthe en daarnaast hebben wij geen grote steden, zoals in de Randstad, die de financiering voor haar rekening nemen. Wij ondersteunen daarom de culturele sector in de volle breedte. Hierbij maken wij onderscheid tussen enerzijds wettelijke taken en taken op basis van bestuurlijke afspraken en anderzijds autonoom beleid. Wettelijke taken en taken op grond van bestuurlijke afspraken kennen wij binnen meerdere domeinen; zorg voor historische provinciearchieven, steunpunten monumentenzorg, archeologie, restauratie van rijksmonumenten, Werelderfgoed, ondersteuning bibliotheken, streektaal en cultuureducatie en -participatie. Autonoom beleid voeren wij op de terreinen museumbeleid, podiumkunsten, beeldende kunst, evenementen, festivals en zorg voor ons erfgoed (waaronder monumentenzorg, archeologie en cultuurhistorie).

1.2 Eind 2024 loopt de huidige Cultuurnota 2021-2024 'Cultuur om te delen' af.

Met de nieuwe Cultuurnota 'Cultuur maakt Drenthe/Drenthe maakt cultuur' worden de wettelijke en autonome taken beleidsmatig en financieel ingevuld voor de periode 2025-2028. De ambities die wij hebben geformuleerd voor het culturele domein in het Coalitieakkoord 2023-2027 'Samen bouwen we Drenthe' zijn daarin verwerkt.

1.3 De extra middelen zijn nodig voor het versterken van de basis infrastructuur en nieuwe beleidskeuzes op basis van de prioriteiten en accenten.

Om de ambitie uit de cultuurnota 2025-2028 waar te kunnen maken is voor de periode 2025-2028 jaarlijks € 2.000.000, - extra nodig. Deze ambitie is tot en met 2027 opgenomen in de 2^e uitwerking coalitieakkoord. De helft van deze middelen is bestemd voor het versterken van de Drentse culturele basisinfrastructuur. Dit betekent een algemene indexatie om kostenstijgingen op te vangen en daarnaast een extra impuls voor instellingen die ook nationaal van belang zijn en kansen creëren om meer landelijke financiering naar Drenthe te halen. De andere helft is nodig voor nieuwe beleidskeuzes op basis van de prioriteiten en accenten. Dit gaat om meer financiële ruimte voor het Naoberschapsfonds ter ondersteuning van lokale initiatieven, meer ruimte voor de regeling voor nieuwe meerjarige initiatieven om verder te kunnen bouwen aan de Drentse basisinfrastructuur, nieuwe subsidiemogelijkheden voor filmprojecten, de uitbreiding van het budget voor evenementen en de uitbreiding van de subsidieregeling behoud en herbestemming karakteristiek bezit waarin ook ruimte is voor verduurzaming en waarbij we de bijdrage van het Rijk gaan matchen.

1.4 Wij volgen het Rijk met een vierjarige beleidsperiode, inclusief bijbehorend financieel kader

Het Rijk hanteert een vierjarige beleidsperiode voor cultuur op basis van de Wet op het specifiek cultuurbeleid. Dit betekent dat er voor vier jaar subsidies verdeeld worden vanuit onder andere de landelijke culturele basisinfrastructuur en de meerjarige subsidieregelingen van de landelijke cultuurfondsen, zoals Fonds Podiumkunsten, Fonds Cultuurparticipatie en het Mondriaanfonds. Samen met vele andere provincies en gemeenten, hanteren wij dezelfde beleidsperiode als het Rijk, inclusief inzicht in de beschikbare financiële middelen. Vanaf 2005 werken wij al met deze vierjarige systematiek. De cultuurnotaperiode is in veel gevallen bestuursperiode overstijgend. Ook de gemeente Groningen, provincie Groningen, provincie Fryslân en gemeente Leeuwarden, met wie wij samenwerken binnen We the North, hanteren de periode 2025-2028. Dit is van belang omdat wij dan bestuurlijke afspraken kunnen maken voor de betreffende periode (onder andere cultuurconvenant, en bibliotheekconvenant), er ook van ons als medeoverheid matching wordt gevraagd in het geval van Rijksbijdragen aan Drentse instellingen en om rust en continuïteit te kunnen bieden aan de Drentse cultuursector. Wij worden bijvoorbeeld geacht de Rijksbijdrage voor Cultuureducatie met Kwaliteit voor de komende periode te maken, daarnaast moeten instellingen in het geval van Rijkssubsidie ook een percentage eigen inkomsten generen waarbij de bijdrage van de provincie essentieel is. Mocht die bijdrage uitblijven of lager uitvallen dan zal ook de Rijkssubsidie naar beneden worden bijgesteld.

Tijdsplanning

Het voorstel is om de cultuurnota voor de zomer van 2024 vast te laten stellen door uw Staten zodat instellingen voldoende tijd hebben om plannen te maken voor 2025 en een aanvraag in te dienen. Na vaststelling wordt als eerste de regeling voor nieuwe meerjarige initiatieven gepubliceerd, zodat instellingen voor 1 oktober 2024 een aanvraag in kunnen dienen. Zij hebben dan voor 1 december 2024 duidelijkheid over mogelijke financiering vanaf 2025. De uitwerking van de overige subsidieregelingen zal in het najaar aan ons worden voorgelegd, zodat zij per 1 januari 2025 in werking kunnen treden.

Financiën

Wordt gedeeltelijk uit de bestaande meerjarenbegroting 2024-2028 gedekt. Het betreft het totaal beschikbare budget in programma 7 voor cultuur en erfgoed exclusief de in de 1^e uitwerking coalitieakkoord beschikbaar gestelde middelen voor instandhouding, toekomstplan Museum De Buitenplaats en cofinanciering Regio Deal.

In de cultuurnota is een extra incidenteel budget van € 2.000.000,-- per jaar voor 2025 tot en met 2027 verwerkt. Dat budget is gebaseerd op de 2^e uitwerking Coalitieakkoord. Over de 2^e uitwerking Coalitieakkoord 2025-2027 heeft nog geen besluitvorming plaatsgevonden. Dat vindt plaats ten tijde van de behandeling van de Begroting 2025.

Voorts is er in de financiële tabel van de cultuurnota 2025-2028 van uitgegaan dat de incidenteel beschikbaar gestelde middelen uit de 2^e uitwerking Coalitieakkoord in 2028 worden gecontinueerd. Hiervoor dienen nog middelen te worden gevonden en nadere besluitvorming plaats te vinden.

Monitoring en evaluatie

In de periode 2025-2028 sluiten we voor de monitoring van cultuur en erfgoed aan bij de planning & control cyclus van de provincie. Naar aanleiding van het onderzoek van de Noordelijke Rekenkamer hebben we per beleidsterrein een beleidsdoel geformuleerd waarop jaarlijks gerapporteerd wordt. Daarnaast gebruiken we ook landelijke monitors en databases, zoals bijvoorbeeld de cultuurmonitor van de Boekmanstichting, de erfgoedmonitor van de Rijksdienst van Cultureel Erfgoed en de regionale cultuurmonitor van Atlas Research. Aanvullend hierop willen wij op Drentse thema's gerichte onderzoeken laten uitvoeren, zoals ook het geval was in aanloop naar deze cultuurnota. Hierbij hebben wij flexibiliteit om in te spelen op de informatiebehoefte van dat moment. De komende periode willen wij ook in gesprek met Trendbureau Drenthe om te kijken naar de mogelijkheden voor cultuur in de monitor brede welvaart. Over de uitkomsten hiervan zullen we u informeren.

Communicatie

Alle stakeholders worden na vaststelling van de cultuurnota via een mail geïnformeerd. De cultuurnota wordt digitaal aangeboden en op verzoek worden geprinte versies verstuurd. Ook wordt de cultuurnota op de website van de provincie geplaatst. Daarnaast ontvangen alle instellingen en personen die een inspraakreactie hebben ingestuurd de inspraaknota en de definitieve cultuurnota.

Bijlagen

1. Cultuurnota 2025-2028 'Cultuur maakt Drenthe/Drenthe maakt cultuur'
2. Inspraaknota Cultuurnota 2025-2028

Ter inzage in kamer C0.39

Niet van toepassing

Assen, 14 mei 2024

Kenmerk: 20/5.7/2024000711

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

drs. J. Klijnsma, voorzitter

W.F. Brenkman MSc, secretaris

wa/coll.

Provinciale Staten van Drenthe;

gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van Drenthe van 14 mei 2024, kenmerk 20/5.7/2024000711;

BESLUITEN:

1. de Cultuurnota 2025-2028 'Cultuur maakt Drenthe/Drenthe maakt cultuur' vast te stellen;
2. kennis te nemen van de Inspraaknota Cultuurnota 2025-2028.

Assen, 10 juli 2024

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter

, griffier

wa/coll.